

[Landbrugsministeren.]

må påregnes, og sådant korn vil efter al sandsynlighed koste mere end det danske. Tanken er imidlertid at forsøge at beregne overprisen på forhånd og skaffe dækning for denne overpris ved på formalingen året igennem at opkræve en afgift på møllerne, således at der uden særligt statstilskud kan holdes ens maksimalpriser på brødet hele året igennem. I det omfang, der måtte opstå over- eller underskud ved en sådan ordning, må sådant henholdsvis indgå i eller udredes af statskassen.

Jeg skal iøvrigt ikke trætte med en specificeret gennemgang af lovforslaget, men blot henvise til dette og de bemærkninger, der ledsager det, og dertil føje, at jeg som før nævnt på forhånd har drøftet forslaget med landbrugsorganisationerne, der alle i princippet var enige om, at befolkningens brødforsyning skulle sikres ved udskrivning, og om de foreslåede priser. Fra landbrugsrådets, landbo- og andelsforeningernes side mente man imidlertid kun at kunne gå med til en samlet påligning af 450 000 t, hvilket i forbindelse med en forventet import af 44 000 t hvede i henhold til den internationale hvedeaftale mentes at dække brødforsyningen.

Regeringen finder det imidlertid ikke forsvarligt at gå med til en mindre påligning end anført i forslaget, dels fordi den finder det usikkert, i hvilket omfang det pålignede kvantum som følge af forbeholdsretten bliver afleveret, dels fordi skønnet med hensyn til brødkornshøstens størrelse er så usikkert, og fordi aflevering af et større kvantum brødkorn end pålignet vil bevirke, at staten vil blive ude af stand til at levere ombytningskorn. Fra husmandsforeningernes side blev det gjort til en forudsætning for deres tilslutning, at regeringen ikke gik længere ned med udskrivningen.

Det er fra landbrugets side præciseret, at de landmænd, der leverer mere brødkorn, end der er pålignet dem, skal kunne købe ombytningskorn til 46 kr. pr. 100 kg, således at de ikke lider tab ved ombytningen, og dette vil jeg tage hensyn til ved ordningens tilrettelæggelse.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Jeg har endvidere den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om statstilskud til forbrugerpriserne på rugbrød og mælk.*

For tiden indtil ny høst forlænger for-

slaget den i øjeblikket gældende lovgivning, medens der for tiden efter ny høst foretages en ændring, som jeg senere skal komme tilbage til. Regeringen er som anført i lovforslagets bemærkninger af den opfattelse, at det endnu er for tidligt isoleret at afskaffe denne lovgivning, da dette vil betyde ret væsentlige stigninger i priserne på så elementære næringsmidler som rugbrød og mælk.

Forsåvidt angår tilskudsordningen vedrørende rugbrødet, påbegyndtes lovgivningen herom ved lov af 16. september 1939, efter at man samme dato havde fastsat maksimalpriser på rug og hvede, og stort set kan det siges, at den i dag gældende rugbrødspris er baseret på den før krigen gældende rugpris af ca. 12 kr., medens rugprisen nu er ca. 70 kr. Der vil sikkert fra forskellig side blive indvendt, at det også er en uanstændig høj rugpris, man er nået op på. Men hertil er at sige, at denne pris er udtryk for, at der er mangel på rug, fordi størstedelen af den danske rug sikkert er fodret op, men jeg kan iøvrigt oplyse, at prisen for rug udefra er endnu højere.

Når opfodringen af rugen er sket i så stort omfang, skyldes det efter min opfattelse, at møllerne i høstårets begyndelse kun har været villige til at betale meget lave priser. Jeg kan således oplyse, at landmændene i de første ca. 4 måneder af høståret kun kunne opnå flere kroner lavere pris, end de måtte betale for foderkorn. Eksempelvis kan nævnes, at købernoteringen på rug på Københavns børs midt i august var ca. 43 kr., hvilket betyder, at landmændene rundt regnet opnåede ca. 41 kr. Samtidig var sælgernoteringen for dansk foderbyg ca. 48 kr., hvilket vil sige, at landmanden sikkert ikke har kunnet købe dansk foderbyg stort billigere end til et halvt hundrede kroner.

Oprindelig blev statstilskuddet til brødet ydet til møllerne, således at det var melet, der blev billiggjort. Da melet i 1948 blev for billigt i forhold til foderkorn, gik man over til den i administrativ henseende noget besværlige ordning at give tilskuddet til bagerne på det fremstillede rugbrød, idet faren for opfodring af brød var betydelig mindre, eftersom brød indeholder ca. 40 pct. vand.

Med de i dag herskende prisforhold eksisterer der også en fristelse til at fodre rugen op. Og selvom formalingstallene for rug endnu ikke tyder på, at opfodring sker i et omfang af betydning, finder jeg det